
ГЛАВА 21 – РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА И КООРДИНАЦИЯ НА СТРУКТУРНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

ИСТОРИЯ И ПРИНЦИПИ

Независимо от факта, че Европейският съюз като цяло представлява просперираща икономическа област, налице са различия в състоянието и развитието на над 250-те региона в съюза. Именно премахването на тези несъответствия и предоставянето на гражданите на ЕС на равни възможности за достъп до качествено образование и обучение, за получаване на подходяща работа, за екологично чиста околна среда, за осигуряване на благоприятна бизнес-среда за предприемчивостта им, е основната цел на регионалната политика.

Регионалната политика на Европейския съюз (ЕС) се основава на принципа на солидарността, доколкото част от бюджета на Общността се насочва към по-малко проспериращите региони и социални групи.

В чл. 158 от Договора за създаване на Европейската общност се заявява, че за да засили своето икономическо и социално сближаване, Общността ще се стреми към намаляване на различията между равнищата на развитие на различните региони и на изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони или ареали, вкл. селските ареали.

В чл. 159 се посочва, че тези действия ще бъдат подпомагани чрез:

- Структурните фондове,
- Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и
- други съществуващи финансови инструменти.

Регионалната политика на Европейския съюз се реализира чрез управлението на финансови инструменти: четири Структурни фонда и Кохезионния фонд.

За целите на Регламент 1260 на Европейския съюз от 21 юни 1999 г. Като "Структурни фондове" се обозначават :

1. Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР);
2. Европейският социален фонд (ЕСФ);
3. Европейският фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието(ЕФОГЗ);
4. Финансовият инструмент за ориентиране на рибарството (ФИОР).

ПОДГОТОВКА ЗА ЧЛЕНСТВО

Достиженията на правото на ЕС (acquis) по Глава 21 не определят как трябва да бъдат изградени конкретните структури за практическо управление на структурните фондове и Кохезионния фонд, а оставя това на държавите-членки. Необходимите административни структури са различни за малките страни-кандидатки без регионално деление и големите страни-кандидатки със силно регионално деление. За да се ползват от фондовете, страните-кандидатки трябва да разполагат с необходимата система в момента на присъединяването.

Структурните фондове към момента са обхванати от рамковия регламент, определящ общи разпоредби за Структурните фондове (Регламент на Съвета (ЕО) 1260/1999), както и редица регламенти и решения по прилагането, които не изискват транспониране в националното

законодателство. При присъединяването, обаче, страните-кандидатки ще трябва да изпълнят някои изисквания, които също са разгледани в контекста на преговорите за присъединяване:

- Въпреки, че достиженията на правото на ЕС (*acquis*) по глава 21 не изискват транспониране в националното законодателство, страните-кандидатки трябва да имат необходимата правна рамка, позволяваща прилагането на специфични разпоредби в тази област.
- Страните-кандидатки трябва да съгласуват с Комисията временна NUTS класификация (Номенклатура на териториалните единици за статистиката - НТЕС) за прилагането на Структурните фондове.
- Страните-кандидатки трябва да съставят план за развитие, както се изисква от Регламент на Съвета 1260/1999,
- да разполагат с необходимите процедури за многогодишно програмиране на бюджетните разходи по места,
- да осигурят прилагането на принципа за партньорство на различните етапи от програмирането, финансирането, мониторинга и оценката на помощите по Структурните фондове,
- да изпълнят конкретните изисквания за мониторинг и оценка, особено що се отнася до оценката *ex-ante* на плана за развитие.
- Страните-кандидатки трябва ясно да определят задачите и отговорностите на всички органи и институции, участващи в подготовката и прилагането на Структурните фондове и Кохезионните фондове и да осигурят ефективна координация между министерствата.
- Страните-кандидатки трябва изпълняват разпоредбите за контрол, приложими за Структурните фондове и Кохезионните фондове. Освен това те трябва да осигурят информация за капацитета си за съ-финансиране и за нивото на техните публични и еквивалентни разходи за структурни действия.

Присъединявайки се към ЕС, България ще има възможност да ползва средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС за развитие на инфраструктура, инвестиции в създаване на работни места, подпомагане на групи в неравностойно положение, проекти на местно ниво, подпомагане на малки предприятия, развитие на риболова и селското стопанство в изоставани райони (като допълнение към Общата селскостопанска политика). Докато Структурните фондове финансират многогодишни програми за развитие, създадени съвместно от регионите, страните-членки и Европейската комисия, то Кохезионният фонд финансира пряко индивидуални проекти, насочени към подобряване околната среда и развитието на транспортните връзки. Създадени са и се прилагат към настоящия момент и четири т. нар. Общностни инициативи, чрез които се цели насърчаване на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество, решаването на проблеми в областта на градското и селското развитие, на неравенството и дискриминацията на пазара на труд.

Всичко това е насочено към постигане на хармонично, балансирано и устойчиво регионално развитие и по този начин – и на по-добър живот за всеки гражданин на ЕС.

За да може България да ползва средства от еврофондовете, е необходимо да бъде изграден механизмът за програмиране, управление, разплащане, мониторинг и оценка, финансов контрол на усвояване на средствата.

Отчитайки важната роля на административния капацитет, основните контролни функции в България са разпределени между Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол (АДВФК) и Сметната палата.

Агенцията за ДВФК извършва вътрешен одит в звената, оторизирани да разходват средства от ЕС. Вътрешните одитори извършват одиторски действия или когато са делегирани чрез АДВФК в администрацията на център за разходване на средства за една година, или когато извършват специфични задачи за финансов контрол. Една от целите за извършването на вътрешен одит от агенцията е да оцени функционирането на системите за финансово управление и контрол, създадени в изразходващия център, и ако е необходимо, да изготви препоръки за подобрения с оглед осигуряването на надеждно финансово управление на СФ и КФ. АДВФК е отговорна за съгласуване на методологията и координацията на изпълнение на препоръките както за системите за финансово управление и контрол, така и за вътрешния одит чрез общественния сектор. Сметната палата отговаря за извършването на независим външен одит. Основната задача на Сметната палата е да допринася за надеждното управление на бюджета и другите обществени фондове, както и да предоставят на Парламента достоверна информация за използването на фондовете в съответствие с принципите на правилата за нормативна ефективност, ефикасност и икономичност и автентичното докладване на изпълнението на съответните бюджети. Българската сметна палата е упълномощена да извършва независими или съвместни проверки с Европейската палата на одиторите по отношение на управлението и усвояването на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

ПРЕГОВОРИТЕ ЗА ЧЛЕНСТВО

Преговорите по тази глава бяха затворени с 10 държави през декември 2002 г. Главата е все още отворена с България и Румъния.

България

- Главата отворена: ноември 2001 г.
- Състояние: отворена

Кипър

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през април 2002 г.)

Република Чехия

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през април 2002 г.)

Естония

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юни 2002 г.)

Унгария

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юли 2002 г.)

Латвия

- Главата отворена: март 2001 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юни 2002 г.)

Литва

- Главата отворена: март 2001 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юни 2002 г.)

Малта

- Главата отворена: март 2001 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юли 2002 г.)

Полша

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през октомври 2002 г.)

Румъния

- Главата отворена: март 2002 г.
- Състояние: отворена

Словакия

- Главата отворена: март 2001 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юли 2002 г.)

Словения

- Главата отворена: април 2000 г.
- Състояние: затворена декември 2002 г. (временно затворена през юли 2002 г.)

Index

Chapter 1 : Обща информация.....	p. 1
Chapter 2 : Преговори за членство.....	p. 4
Съдържание.....	p. 5